LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS VALSTYBINĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-1005 2, 12, 40, 41, 43 STRAIPSNIŲ, V SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO IR 42 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

2016 m. gegužės 19 d. Nr. XII-2374
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Kitos šiame Įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos arba vartojamos Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatyme, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme ir Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme.“

2 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnio 1 dalies 11 punktą ir jį išdėstyti taip:

„11) šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka saugoti, nešioti ir panaudoti šaunamąjį ginklą bei specialiąsias priemones;“.

3 straipsnis. V skyriaus pavadinimo pakeitimas

Pakeisti V skyriaus pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„V SKYRIUS
ŠAUNAMŲJŲ GINKLŲ, FIZINĖS IR PSICHINĖS PRIEVARTOS PANAUDOJIMAS“.

4 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„40 straipsnis. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, turintys teisę panaudoti fizinę prievartą

Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, pagal pareigas vykdantys miškų ir jų išteklių, gyvosios gamtos (įskaitant žuvis) apsaugos ir naudojimo teisėtumo valstybinę kontrolę,

atlikdami tarnybines pareigas, šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę panaudoti psichinę ir fizinę prievartą bei šaunamuosius ginklus.“

5 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„41 straipsnis. Prievartos naudojimo sąlygos

1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą tik tarnybinio būtinumo atvejais ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinėms pareigoms įvykdyti. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas naudoti prievartą privalo adekvačiai esamoms aplinkybėms ir proporcingai esamam pavojui, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį, intensyvumą ir individualias pažeidėjo savybes. Fizinė prievarta naudojama tik tada, kai psichinė prievarta buvo neveiksminga arba kai bet koks delsimas kelia pavojų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Psichinė prievarta šiame Įstatyme suprantama kaip įspėjimas apie ketinimą naudoti fizinę prievartą ar šaunamąjį ginklą.

3. Fizinė prievarta šiame Įstatyme suprantama kaip fizinės jėgos ir (ar) specialiųjų priemonių panaudojimas.

4. Psichinę prievartą aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi teisę panaudoti šio straipsnio 5 ir 6 dalyse arba šio Įstatymo 43 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

5. Fizinę prievartą aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi teisę panaudoti šiais atvejais:

1) saugodamasis ar siekdamas apsaugoti kitus asmenis nuo gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

2) kai asmenys vengia vykdyti pareigūnų reikalavimus ar nurodymus (siekdamas priversti asmenis paklusti), taip pat sulaikydamas asmenis (jeigu jie priešinasi);

3) atremdamas kėsinimąsi į šaunamąjį ginklą, specialiąsias priemones, ryšio priemones ir siekdamas šiuos objektus susigrąžinti;

4) atremdamas statinių (įskaitant patalpas), transporto priemonių ar kito turto, teritorijų užpuolimą arba šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

5) patekdamas į teritorijas, patalpas ar transporto priemones per kratą ar poėmį arba kai, turimais duomenimis, jose gali slėptis asmenys, galimai padarę administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas;

6) stabdydamas transporto priemonę, laivą ar orlaivį (tarnybinio būtinumo atvejais);

7) užkirsdamas kelią administraciniams nusižengimams ar nusikalstamoms veikoms.

6. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi teisę naudoti antrankius ir surišimo priemones:

1) prieš agresyvius ar linkusius žalotis asmenis;

2) konvojuodamas arba pristatydamas į policijos įstaigą, kitą instituciją ar įstaigą administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas padariusius (galimai padariusius) asmenis, atlikdamas šių asmenų apžiūrą.

7. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi teisę transporto priemone stabdyti kitą transporto priemonę šią blokuodamas. Kai stabdoma transporto priemonė ar joje esantys asmenys savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi teisę kita transporto priemone ar tam skirta specialiąja priemone taranuoti stabdomą transporto priemonę. Jeigu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, vairuodamas transporto priemonę, blokuoja arba taranuoja kitą transporto priemonę ir dėl to kyla pavojus asmenų gyvybei ar sveikatai, po šių veiksmų jis nedelsdamas turi imtis priemonių šių veiksmų padariniams pašalinti.

8. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi teisę kaip specialiąją priemonę panaudoti šaunamąjį ginklą, iššaudamas į specialiųjų priemonių specifikaciją įtrauktus užtaisus, kurių keliamas poveikis sukurtas nesukelti tiesioginio pavojaus nei asmens, prieš kurį naudojamas šaunamasis ginklas, nei kitų asmenų gyvybei.

9. Kai nėra neišvengiamo pavojaus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, specialiąsias priemones (išskyrus antrankius, asmenų sulaikymo, surišimo ar tramdymo priemones ar įrankius) naudoti draudžiama:

1) prieš asmenis, jeigu akivaizdu arba aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnui žinoma, kad jie neįgalūs;

2) prieš asmenis, jeigu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnui yra žinoma, kad jie turi neliečiamybės teisę;

3) prieš moteris, jeigu akivaizdu arba aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnui žinoma, kad jos nėščios;

4) prieš nepilnamečius asmenis, jeigu jų išvaizda atitinka amžių.

10. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, panaudojęs psichinę ar fizinę prievartą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno panaudotą fizinę ar psichinę prievartą, jeigu tai lėmė asmens mirtį arba gyvybei pavojingą sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

11. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie geba veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės ar fizinės prievartos panaudojimu. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

12. Specialiųjų priemonių specifikaciją ir jų panaudojimo tvarką nustato Vyriausybė.“

6 straipsnis. 42 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 42 straipsnį.

7 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 43 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„43 straipsnis. Šaunamojo ginklo naudojimas

1. Šaunamasis ginklas gali būti panaudotas tik išimtiniais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina ir kai psichinė ar fizinė prievarta buvo neveiksminga arba kyla neišvengiamas pavojus asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš asmenis šiais atvejais:

1) gindamasis ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsinimosi;

2) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, jeigu kyla neišvengiamas pavojus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai;

3) sulaikydamas transporto priemonę vairuojantį asmenį, kuris savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno arba kito asmens gyvybei.

3. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, nekeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei, turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš gyvūną, laivą, orlaivį arba transporto priemonę, jeigu kyla neišvengiamas pavojus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai.

4. Ketindamas naudoti šaunamąjį ginklą, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas privalo įspėti apie šį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia neišvengiamą pavojų aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno arba kito asmens gyvybei ar sveikatai arba kai toks įspėjimas yra neįmanomas.

5. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, nekeldamas pavojaus įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą, išsikviesti pagalbą.

6. Kai nėra neišvengiamo pavojaus aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, naudoti šaunamąjį ginklą draudžiama:

1) žmonių susibūrimo vietose, jeigu dėl to gali nukentėti pašaliniai asmenys;

2) patalpose, kuriose yra sprogstamųjų medžiagų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai ar visuomenės saugumui.

7. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, panaudojęs šaunamąjį ginklą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno panaudotą šaunamąjį ginklą, jeigu tai lėmė asmens mirtį arba sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

8. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie geba veikti situacijomis, susijusiomis su šaunamojo ginklo panaudojimu. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

9. Šio straipsnio 1, 2, 3 dalių ir 6 dalies 1 punkto nuostatos netaikomos tais atvejais, kai šaunamasis ginklas naudojamas kaip specialioji priemonė.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministras iki 2016 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė